

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-371/23-U

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Hora Sv. Kateřiny, Dolní 310, příspěvková organizace
Sídlo	Dolní 310, 435 46 Hora Sv. Kateřiny
E-mail	ekonom@ddkaterina.cz
IČO	47326484
Identifikátor	600029336
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martina Vainholdová
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Dolní 310, Hora Sv. Kateřiny
Inspekční činnost na místě	22. 3. 2023 – 24. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují povinnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Hora Sv. Kateřiny, Dolní 310, příspěvková organizace (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny. Zařízení poskytuje přímé zaopatření celkem 30 dětem ve čtyřech rodinných skupinách. Jedno dítě navštěvuje mateřskou školu, do základní školy dochází 27 dětí. Dvě děti pokračují ve středním vzdělávání. Speciální vzdělávací potřeby má diagnostikováno pět dětí.

O své činnosti zařízení informuje prostřednictvím webových stránek www.ddkaterina.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka při pedagogickém vedení zařízení vychází ze znalosti místních podmínek a prostředí. Koncepční záměry i roční plán aktivit jsou zpracovány na základě provedené analýzy. Účelně reflektují potřeby zařízení s ohledem na personální zajištění i zkvalitňování materiálních podmínek. Cíle akcentují vytvoření bezpečného sociálního prostředí, vzájemného respektu, přípravu dětí na samostatný život a úspěšné zakončení sekundárního vzdělávání. Ve spolupráci se všemi zaměstnanci zařízení se je daří úspěšně naplňovat.

Řízení, plánování a organizování činnosti zařízení zajišťuje ředitelka v úzké spolupráci se svou nově jmenovanou zástupkyní pro výchovu, na kterou účelně delegovala některé organizační a kontrolní kompetence. Komunikaci s pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí i se zákonnými zástupci zajišťuje sociální pracovníce, jejímž úkolem je i navázání bezprostředního kontaktu s rodinou po přijetí dítěte do zařízení.

Participativní styl řízení založený na týmové spolupráci umožňuje zaměstnancům spolupodílet se na rozvoji zařízení, společně vyhodnocovat všechny oblasti jeho činnosti. Ředitelka pravidelně provádí kontrolní a hospitační činnosti i neformální hodnocení všech pracovníků. Poskytuje jim zpětnou vazbu o efektivitě jejich práce, v případě potřeby přijímá účinná opatření. Předávání informací s podporou zavedeného elektronického systému je operativní a funkční. Každodenní neformální komunikace mezi zaměstnanci přispívá k bezproblémovému chodu zařízení, podílí se na vytváření příznivého pracovního prostředí. Kromě každodenních setkávání pedagogů s vedením zařízení probíhají pravidelné týdenní porady za přítomnosti sociální pracovníce. Projednávány jsou podrobné informace o dětech, v případě potřeby jsou přijímána konkrétní opatření ke zjištěným nedostatkům.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v posledním období bylo zaměřeno především na studium ke splnění kvalifikačních předpokladů, prevenci a zvládání rizikového chování dětí. Osvědčily se zejména vzdělávací semináře „na klíč“, které ve spolupráci s externími psychology zařízení realizuje pro všechny pedagogické pracovníky. Začínajícím pedagogům je poskytována účinná metodická podpora. Aktivní přístup pedagogů k vlastnímu profesnímu rozvoji, vzájemné předávání zkušeností a uplatňování získaných dovedností v praxi zvyšují efektivitu vzdělávacího procesu.

Ředitelka má ujasněné záměry, které aplikuje do personální strategie. Genderově téměř vyvážený kolektiv zaměstnanců umožňuje dětem identifikovat se s mužským i ženským vzorcem chování. Přímou pedagogickou činnost vykonávají všichni pedagogičtí zaměstnanci pravidelně v průběhu týdne ve stanoveném rozsahu. Noční služby jsou personálně zastoupeny pouze pracovníci sociální péče (pečovatelkami), není tak dětem v případě nenadálých situací poskytnuta pedagogická podpora.

Materiálně-technické podmínky zařízení jsou na velmi dobré úrovni. Ředitelka usiluje o postupnou modernizaci prostor a odpovídající vybavení rodinných skupin, které se přibližují podmínkám běžné rodiny. Stravování dětí je plně v kompetenci rodinných skupin

včetně nakupování, vaření, přípravy jídla a celkové péče o bytovou jednotku a část společných prostor, která je jim přidělena. Školní jídelna vaří obědy pouze ve všední dny. Prostory rodinných skupin dávají dětem dostatek příležitostí k vytváření a rozvoji dovedností spojených se sebeobslouhou a chodem běžné domácnosti. Děti obývají esteticky upravené a účelně zařízené jedno až třílůžkové pokoje s psacím stolem a uzamykatelnými skříňkami. Obývací pokoje jsou propojeny s kuchyňským koutem a jsou zázemím pro společné aktivity rodinných skupin i školní přípravu. Podpora čtenářské gramotnosti je jednou z priorit zařízení, mimo svých vlastních knih mají děti k dispozici nabídku knih ve vkusně upraveném čtenářském koutku, na kterém se samy podílely. K rozvoji pohybových dovedností a realizaci relaxačních aktivit jsou využívány prostory herny, nově vybudované multifunkční hřiště a prostranství s herními prvky pro různé věkové skupiny dětí. Pro podporu kreativity a zručnosti dětí slouží keramická dílna. Vybavení pro sportovní činnosti a volnočasové aktivity (např. jízdní kola, lyže, kolečkové brusle) je na velmi dobré úrovni, děti ho využívají v rámci výchovně-vzdělávacích činností.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při přijímání dětí do zařízení i umisťování do jednotlivých rodinných skupin jsou respektovány sourozenecké vazby a individuální potřeby dětí. Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů možné, pedagogové podporují udržování pravidelného osobního kontaktu mezi nimi.

Výchovný a vzdělávací proces vychází ze školního vzdělávacího programu, výstupů stanovených v podrobně rozpracovaných ročních plánech rodinných skupin a čtrnáctidenních programech výchovně-vzdělávacích činností. Klíčový pracovník, jehož role je ve vztahu k dítěti jasně definována, zpracovává program rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“), který zohledňuje představy a očekávání dítěte. Tyto velmi dobře zpracované programy, především v oblasti stanovení reálných cílů dětí, jsou průběžně a cíleně vychovateli vyhodnocovány. Prováděná systematická evaluace směřující k dítěti a jeho osobnostnímu i vzdělávacímu vývoji je v tomto rozsahu ojedinělá a příkladná.

V průběhu dne byla patrná vzájemná tolerance a ohleduplnost dětí k sobě navzájem i k dospělým ve všech rodinných skupinách. Plánované činnosti se odehrávaly za účasti většiny členů rodinné skupiny, byly organizovány zejména s ohledem na zajištění chodu domácnosti rodinných skupin a plnění školních povinností. Pedagogové vycházeli z individuálních potřeb jednotlivých dětí, pracovali s nimi individuálně i skupinově. Povzbuzovali děti pochvalou, vedli je k samostatnosti a přebírání zodpovědnosti za svěřené úkoly. Pozitivem je velký podíl dětí při domácích činnostech, spolurozhodování o nákupu věcí či výběru aktivit v rámci daného měsíčního rozpočtu, což je pro děti motivační, vede k rozvoji finanční gramotnosti. Nechybělo ani zařazování sportovních, odpočinkových, zájmových, výtvarných a pracovních aktivit. Na formulování pravidel společného soužití se mají možnost podílet i samy děti. Při osobních rozhovorech s dětmi převažovalo pozitivní hodnocení jak přístupu pedagogů, tak pestrosti činností. Sdělily, že mají dostatek volnosti, mají možnost navštěvovat aktivity mimo zařízení, telefonovat se svými blízkými. Užívání mobilních telefonů je jim umožněno podle stanovených pravidel. Vědí, že se mohou obracet se svými stížnostmi, náměty, připomínkami a problémy na jednotlivé pedagogické pracovníky i ředitelku. K podání stížnosti však neměly důvod. Schránku důvěry děti využívají ojediněle, upřednostňují osobní setkání a pohovory s pedagogy.

V průběhu inspekční činnosti proběhlo pravidelné týdenní setkání všech rodinných skupin, kterého se účastní také ředitelka a vedoucí vychovatelka. Děti volně komunikovaly, vyjadřovaly se k událostem minulého i plánům nadcházejícího týdne. Děti byly pedagogy

vedeny k sebehodnocení i vzájemnému hodnocení, vyjadřování požadavků, řešily možnost víkendových vycházek nebo návštěvy rodičů, sourozenců. Bylo ověřeno, že se děti aktivně spolupodílejí na chodu zařízení, mají možnost vyjádřit svobodně svůj názor a požadavky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení v rodinných skupinách je plně v kompetenci vychovatelů, případné nedodržení pravidel řeší vychovatelé s dětmi individuálně. Z rozhovorů školních inspektorek s dětmi vyplynulo, že vyhodnocování jednotlivých aktivit je realizováno zpravidla při společných večerních setkáváních, kdy pedagogové shrnou průběh činností a stručně zhodnotí chování dětí. Výchovné postupy používají s ohledem na specifika dítěte. Vyhodnocení PROD probíhá měsíčně, vychází z pravidelných reedukačních záznamů, děti se k němu mohou vyjadřovat. Výsledky výchovy a vzdělávání v zařízení i ze škol, které děti navštěvují, jsou průběžně monitorovány a projednávány. Školní neúspěšnost řeší vychovatelé pravidelnou komunikací s třídními učiteli, doučováním dětí nebo vyhledávají odbornou pomoc školských poradenských zařízení. Dětem s komunikačními a řečovými problémy poskytují individuální péči jak vychovatelé, tak ředitelka zařízení v součinnosti s klinickým logopedem.

Součástí výchovné práce je i průběžná diagnostika dítěte a další terapeutická práce, která je prováděna ve spolupráci s externími subjekty (diagnostickým ústavem, střediskem výchovné péče, školskými poradenskými zařízeními i lékaři specialisty). Promyšlený systém preventivních aktivit a důsledné řešení vzniklých situací zmírňuje výskyt rizikového chování dětí. Minimální preventivní program (dále "MPP") je podrobně a funkčně zaměřen na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu, zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování, sexuální výchovu a bezpečný pohyb na sociálních sítích, kyberšikanu. Formy práce MPP jsou adekvátně založeny na podpoře vlastní aktivity dětí, pestrosti preventivní práce s nimi a zapojení celého pedagogického sboru. Nedílnou součástí preventivního programu se staly záměrně podporované volnočasové aktivity mimo zařízení, pořádané jinými organizacemi (např. sportovní kroužky, výuka hry na hudební nástroj v základní umělecké škole, návštěvy knihovny), ve kterých děti přirozeně získávají vhodné vzorce chování a sociální kontakty.

Velkou měrou jsou děti motivovány navýšením kapesného, věcnými odměnami a účastí na zajímavých akcích. Negativní opatření ve výchově jsou udělována výjimečně.

Pedagogové vedou děti ke zdravému životnímu stylu, ochraně přírody, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. Vzdělávání dětí vhodně doplňují např. jednodenní i vícedenní výlety, prázdninové pobyty, společenské, kulturní a sportovní akce, besedy a další všestranně zaměřené aktivity s cílem podpory občanských kompetencí.

Zařízení připravuje děti na odchod do běžného života, intenzivně se dětem věnuje před odchodem z ústavní výchovy. Umožňuje zletilým a starším dětem pobyt ve cvičném bytě. Při odchodu jim poskytuje zejména materiální a finanční pomoc. Zapojením do projektu Dejme dětem šanci je mladým dospělým poskytnuto základní vybavení domácnosti. Zařízení sleduje jejich začlenění do společnosti a další osobní život zejména prostřednictvím sociálních sítí. Probíhají neformální setkávání např. při Dnech otevřených dveří.

Závěry

Vývoj školského zařízení

Ředitelka zařízení přijala účinná opatření k závěrům zjištěných Českou školní inspekci při předchozí inspekční činnosti.

V posledních letech došlo k obměně pedagogického sboru, v průběhu aktuálního školního roku i ke změně na pozici zástupkyně ředitelky. Zavedení elektronického informačního systému přispívá k efektivnímu předávání informací mezi všemi aktéry vzdělávání.

Zařízení udržuje velmi dobrou úroveň vzdělávání a poskytovaných služeb, pokračuje vstřícná a přínosná spolupráce se všemi partnery, kteří participují na chodu školského zařízení.

Dětský domov dlouhodobě zapojuje všechny děti do širokého spektra mimoústavních aktivit.

Zařízení prošlo rozsáhlou rekonstrukcí včetně vybudování multifunkčního hřiště a přírodní učebny.

Silné stránky

Dětský domov systematicky a pravidelně vyhodnocuje výsledky dětí a přijímá účinná opatření ke zlepšování výchovně-vzdělávacích výsledků.

Cílená podpora rozvoje samostatnosti dětí směřuje k jejich přípravě na praktický život, zvyšuje jejich společenské dovednosti v běžném sociálním prostředí.

Promyšlený systém preventivních aktivit a důsledné řešení vzniklých situací zmírňuje výskyt rizikového chování dětí. Realizace volnočasových aktivit podporuje smysluplné naplňování volného času a všestranný rozvoj osobnosti dětí.

Kvalitu poskytovaného vzdělávání významně ovlivňuje příznivá atmosféra zařízení, pedagogové přistupují ke každému dítěti s respektem, podporují individuální rozvoj podle jeho schopností a možností.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Noční služby zajišťují nepedagogičtí pracovníci, není tak dětem v případě nenadálých situací poskytnuta okamžitá pedagogická podpora.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

Zajistit péči o děti pedagogickými pracovníky v situacích, které mohou vyžadovat potřebu výchovného působení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje č. j.: 95/2001 včetně Přílohy č. 1 a 2 (ze dne 11. 1. 2023)
2. Jmenovací list – jmenování ředitelkou dětského domova s účinností od 1. 10. 2010 včetně Informace o pokračování na vedoucím pracovním místě ředitelky dětského domova na další šestileté období od 1. 8. 2020
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 21. 3. 2023)
4. Vnitřní řád dětského domova a školní jídelny vydaný s platností od 1. 9. 2022
5. Školní vzdělávací program vydaný s platností od 1.9. 2021
6. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti dětského domova 2022/2023
7. Roční plány rodinných skupin 2022/2023
8. Kniha denní evidence vedená elektronicky ve školním roce 2022/2023
9. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, kapesné, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
10. Čtrnáctidenní programy výchovně vzdělávací činnosti vedených ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
11. Zápisy z pedagogických rad, školní rok 2022/2023
12. Plán hospitací a kontrol, školní rok 2022/2023
13. Personální dokumentace zaměstnanců ve vztahu k odborné kvalifikaci, trestní bezúhonnosti a psychické způsobilosti
14. Přijetí opatření k závěrům inspekční zprávy ze dne 14. 7. 2016
15. Inspekční zpráva České školní inspekce Čj. ČŠIU-1003/16-U

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Romana Vencová, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Stanislava Kudrmanová, školní
inspektorka

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.